

Kwartaalbericht Algemeen Pensioenfonds KLM

Vierde kwartaal 2017 - 1 oktober 2017 t/m 31 december 2017

Samenvatting:

- De (12 maands)beleidsdekkingsgraad is gestegen van 112,7% eind september 2017 naar 115,3% eind december 2017;
- De nominale dekkingsgraad eind december 2017 is 117,1% en is licht gedaald ten opzichte van eind september 2017 (117,8%);
- Het fonds is hiermee nog in een reservetekort; pas bij een beleidsdekkingsgraad van 124,5% is er geen reservetekort meer.
- Het vermogen is gestegen van € 8,46 miljard tot € 8,67 miljard;
- De pensioenverplichtingen zijn gestegen van € 7,18 miljard tot € 7,40 miljard;
- Het beleggingsrendement over het vierde kwartaal van 2017 is 2,4%. Het afgelopen kwartaal stegen alle categorieën (aandelen, obligaties en vastgoed) in waarde;
- Het beleggingsrendement over 2017 is 7,6%.

Financiële positie Algemeen Pensioenfonds KLM

Zoals uit onderstaande tabel valt te lezen fluctueert de nominale rente waar het pensioenfonds mee moet rekenen nog steeds. De daling van de rente had in het vierde kwartaal een negatieve invloed op de dekkingsgraad.

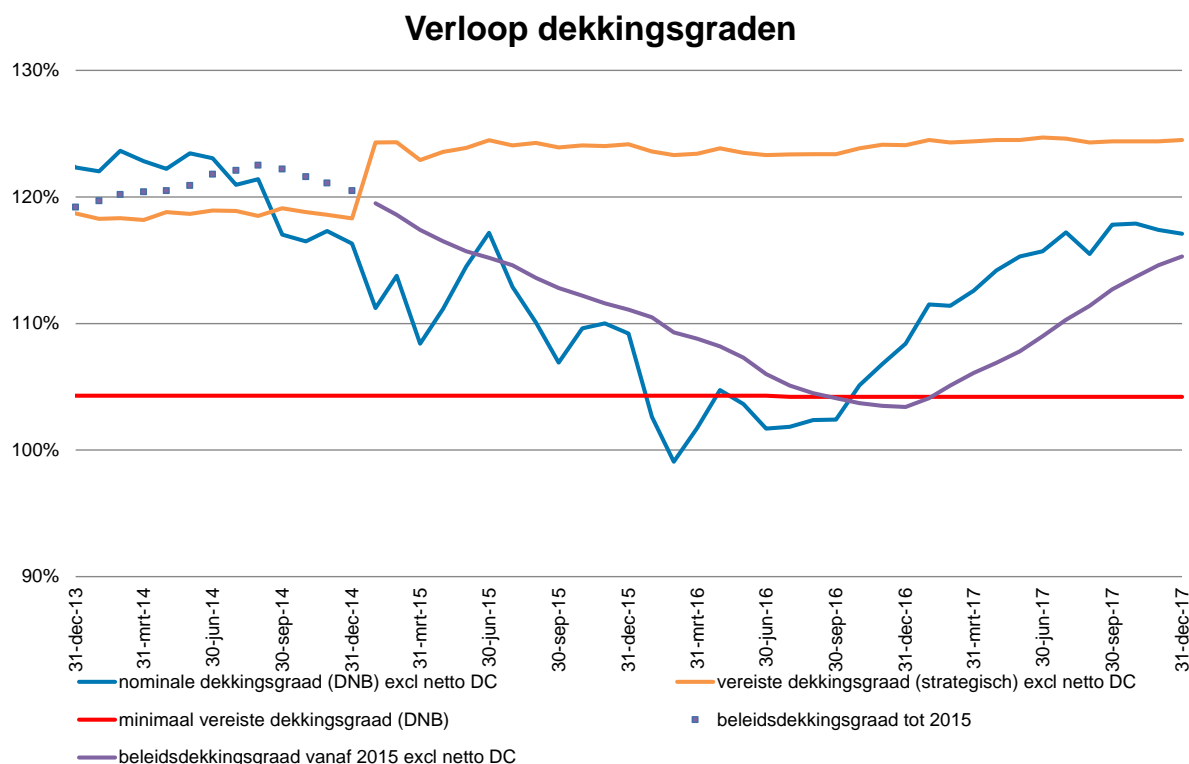
	2017	2017	2017
	Eind vierde kwartaal	Eind derde kwartaal	Eind tweede kwartaal
Beleidsdekkingsgraad	115,3%	112,7%	109,0%
Maandelijkse dekkingsgraad	117,1%	117,8%	115,7%
Vermogen	€ 8,67 miljard	€ 8,46 miljard	€ 8,32 miljard
Verplichtingen	€ 7,40 miljard	€ 7,18 miljard	€ 7,20 miljard
Nominale rente	1,49%	1,58%	1,55%

Dekkingsgraad en herstelplan

Volgens wettelijke richtlijnen moeten pensioenfondsen bepaalde extra reserves aanhouden die als buffer kunnen dienen in slechte tijden. Het nieuwe Financieel Toetsingskader leidt ertoe dat pensioenfondsen hogere buffers moeten aanhouden dan voorheen. De wettelijk vereiste buffer voor ons fonds bedraagt nu 24,5%.

Dezelfde wettelijke richtlijnen geven ook aan welk vermogen een pensioenfonds minimaal moet hebben. Deze minimaal vereiste dekkingsgraad is momenteel 104,2%. De beleidsdekkingsgraad ligt sinds het eerste kwartaal weer boven de minimaal vereiste dekkingsgraad en daarmee verkeert het fonds niet meer in een dekkingstekort.

De onderstaande grafiek geeft aan: verloop van de beleidsdekkingsgraad vanaf 2015 en vóór 2015, de maandelijkse nominale dekkingsgraad en de (minimaal) vereiste dekkingsgraad volgens het Financieel Toetsingskader (FTK).

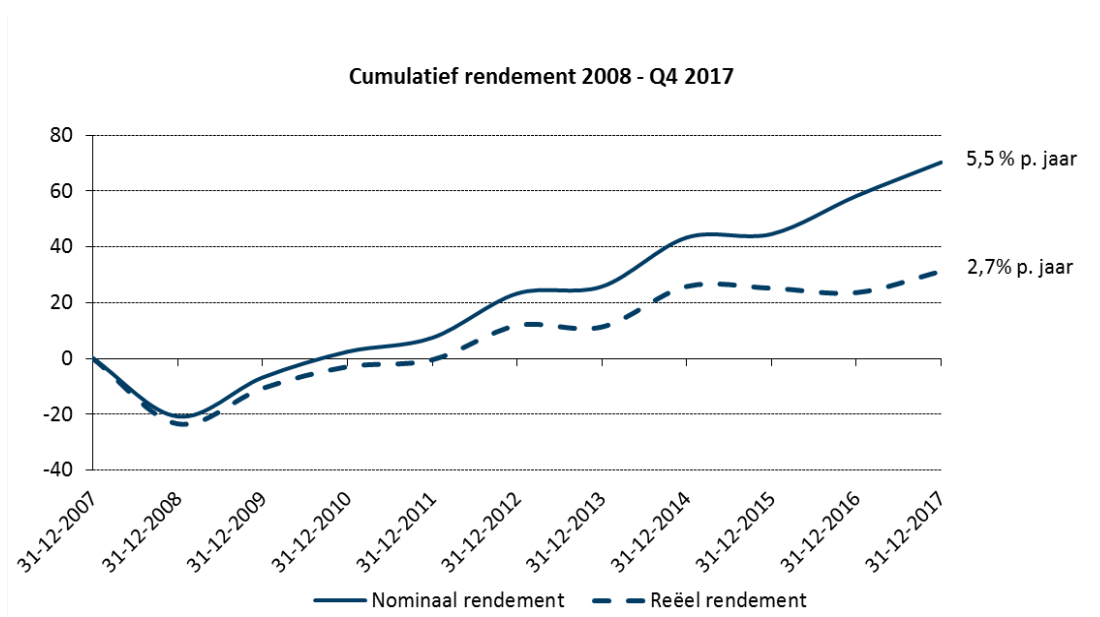
Belegingsresultaten

	oct - dec	jan - dec	gewicht % eind Q4
Obligaties	1,0%	2,0%	47,0%
Aandelen	4,0%	15,9%	39,6%
Vastgoed	1,9%	7,1%	9,5%
Renteswaps	0,2%	-0,3%	0,9%
Valutaderivaten	0,0%	-0,1%	2,8%
Liquide middelen	0,4%	-8,7%	0,1%
Totaal	2,4%	7,6%	100,0%

Aandelenkoersen zijn gestegen vanwege een onverminderd positief sentiment onder beleggers en winstgroei van bedrijven. Risicovollere obligaties profiteerden ook van dit positieve sentiment. De beleggingsportefeuille is afgelopen kwartaal met 2,4% gestegen.

Lange termijn cumulatief beleggingsrendement

Onderstaande grafiek geeft het nominale en reële cumulatieve rendement van ons pensioenfonds weer sinds 2008. Het rendement vanaf 2008 tot en met het afgelopen kwartaal bedroeg 5,5% op jaarbasis.

Het nominale rendement is het rendement dat is behaald op de beleggingsportefeuille, uitgedrukt in de toename van euro's. Als gevolg van inflatie zal de koopkracht van de beleggingsportefeuille inclusief het aangegroeide kapitaal (nominale rendement) minder groot zijn. Het reële rendement is het nominale rendement na aftrek van de invloed van inflatie.

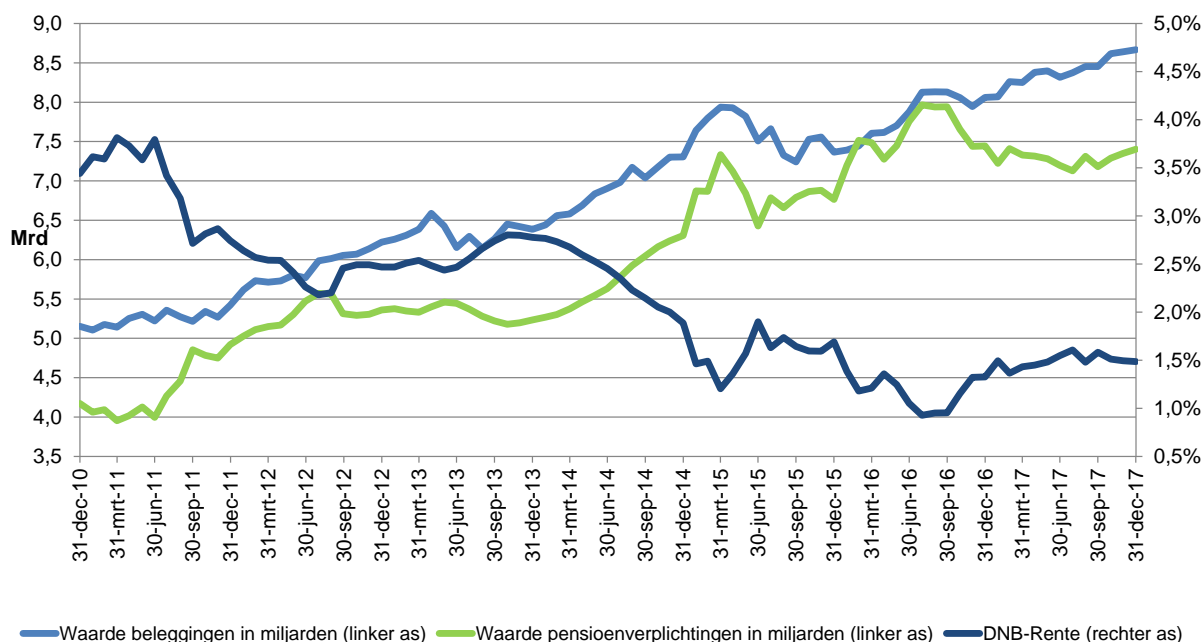
Ontwikkeling voorziening pensioenverplichtingen

In het vierde kwartaal steeg de waarde van de nominale pensioenverplichtingen met 221,0 miljoen euro (3,1%) tot een bedrag van 7,40 miljard euro. De mutatie is onder te verdelen in de volgende oorzaken (bedragen in miljoenen euro):

Pensioenopbouw actieve deelnemers	44,8	(0,6%)
Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen	-38,7	(-0,5%)
Indexeren van pensioenaanspraken	29,2	(0,4%)
Het wijzigen van de rentetermijnstructuur	162,3	(2,3%)
Rentetoevoeging	-4,1	(-0,1%)
Overige	27,5	(0,4%)
Totaal	221,0	(3,1%)

Waarde beleggingen en waarde pensioenverplichtingen

In de grafiek is het verloop van de waarde van de beleggingen, de waarde van de pensioenverplichtingen en de door DNB gehanteerde rentetermijnstructuur weergegeven.

Balans

In de balans is aangegeven wat de waarde is van zowel de bezittingen als de verplichtingen van ons fonds. Aan de activa-zijde staan de bezittingen. Aan de passiva-zijde zijn de verplichtingen weergegeven.

Verkorte balans					
Activa			Passiva		
Aandelen	3.429,1	40%	MW VPV nominaal	7.401,8	85%
Obligaties	4.077,8	47%	Reserves	1.268,4	15%
Vastgoed	826,6	10%			
Valutaderivaten/Liquide middelen	252,5	3%			
Renteswaps	81,6	1%			
Saldo overige activa/passiva	2,6	0%			
totaal	8.670,2		totaal	8.670,2	

Ontwikkelingen financiële markten

De belangrijkste wereldwijde regio's lieten in het vierde kwartaal een verdere economische groei zien. Groei bevindt zich boven zijn langjarige trend. Sterke inkooporders, productiecijfers en vertrouwensindicatoren van zowel producten als consumenten zorgen voor gunstige macro-economische vooruitzichten. Centrale banken hebben vertrouwen in een verder herstel van de economie en verminderen het verruimende monetaire beleid. De ECB gaf aan haar

opkoopprogramma vanaf januari 2018 te halveren. De kerninflatie in Europa blijft vanwege beperkte loongroei achter bij het gewenste niveau en weerhoudt de ECB momenteel van een renteverhoging. De Fed verhoogde conform verwachting de rente met 0,25%. Beleggers reageerden hierop positief.

In China vond het vijfjaarlijkse nationaal partijcongres plaats. Hier werd onder andere een plan gepresenteerd voor het beperken van financiële risico's. Economische groei zal iets lager zijn dan beleggers de afgelopen jaren waren gewend. Afgelopen kwartaal profiteerden aandelen in opkomende markten naast de groei in ontwikkelde markten ook van de verzwakkende dollar en lieten een rendement zien van 4,7%.

Omzet- en winstcijfers van bedrijven zetten hun stijgende trend voort. De arbeidsmarkt trekt verder aan en zowel consumptieve- als bedrijfsinvesteringen nemen toe. Het belastingplan van Trump is in december goedgekeurd en kan de economische groei nog verder stimuleren. Dit blijft een omgeving waarin risicodragende beleggingen het best renderen.

Netto pensioenregeling

Het pensioenfonds biedt een netto pensioenregeling aan voor deelnemers met een pensioengevend loon boven € 105.075 (niveau 2018). Voor het netto pensioen wordt belegd volgens een passend risicoprofiel. Deelnemers aan de netto pensioenregeling ontvangen apart bericht over de beleggingen in deze pensioenregeling.

Noot: de cijfers uit dit kwartaalbericht zijn voorlopige cijfers

Bijlage

Aantallen deelnemers, pensioengerechtigden en premievrije polishouders.

	Eind 2017	Eind 2016	Eind 2015	Eind 2014
Deelnemers	13.719	13.799	14.308	14.654
Pensioengerechtigden	10.301	10.109	9.912	9.782
Premievrije polishouders	8.257	8.223	8.103	8.161
Totaal	32.277	32.131	32.323	32.597

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van het fonds is gericht op het veiligstellen van de pensioenafspraken binnen aanvaardbare risicogrenzen. Het bestuur heeft de beleggingen verspreid over verschillende beleggingscategorieën (aandelen, obligaties en vastgoed). Binnen de verschillende beleggingscategorieën wordt gespreid naar regio's en subcategorieën. Het bestuur houdt met dit beleid rekening met het valutarisico, renterisico en het neerwaartse risico van aandelen en vastgoed.

Begrippenlijst

Maandelijks nominale dekkingsgraad: de verhouding tussen het vermogen en de verplichtingen (de toekomstige pensioenuitkeringen) van het pensioenfonds aan het eind van de maand.

Beleidsdekkingsgraad: het gemiddelde van de nominale dekkingsgraden in de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.

Vereiste nominale dekkingsgraad: afgeleide van het vereist vermogen van het pensioenfonds, voorgeschreven door de Pensioenwet (Financieel Toetsingskader). Komt de dekkingsgraad van het fonds onder de vereiste grens, dan is er sprake van een reservetekort.

Minimaal vereiste dekkingsgraad: 104,2%. Is de dekkingsgraad van het fonds lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, dan is er sprake van een dekkingstekort.

Hebt u vragen of opmerkingen over dit kwartaalbericht?

Mail dan naar communicatie@blueskygroup.nl